

Fenyvesi Félix Lajos

Ady-oltár

I. Levél Érmindszentre

Be régen is jártam arra, láttam
 a szomorú, szegény, eldugott falut,
 A D Y szülőházát.
 Pár százan, magyarok és románok békességben.
 Nemcsak a gyerekkor nem szűnő öröme,
 de örök menedéke is!
 Mindig mindenholn hazatért,
 és vitte vissza a nagyvilágot.
 A mezítlábas postásgyerekek versenyt futottak
 az összekötözött újságokkal, hogy már reggel
 olvassa Ady úr a híreket, és ott
 legyen a friss Mercure de France...
 Két nyakas kálvinista: apa és fia,
 hallgatag édesanya: ki szülte a legbúsabb
 fiút, dacos nagyot akarás napjaira.
 Az utca végén az öreg temető,
 dőlt sírkeresztek közt az őszi szél,
 búcsúzóul zengett lépesméz-ízű zsoltár.

2. Léda és Párizs

Ady nagy szemében fények gyúltak:
 Léda sötét kalapját levette,
 aztán illatos ruhái lehulltak,
 és kibomlott két gyönyörű melle.

Kint az idő ütése, PÁRIS dalolt,
 a tűzcsóvás öröm és a bánat.
 És volt fáradt, megalázott, halott,
 űzött vadja a nagyvilágnak.

Millió éve égő szép Napisten,
 pólyáló sugaraiddal szültél
 vajúdva egy nagy magyar költőt itt lenn.

Új dal, vihar, Élet, ritmusa a szívnek,
 ébredő holnap nem szűnő láza,
 betakar az éj bársonyos szárnya.

3. Istené voltunk

„Be szép a régi kép, a tiszta,
Be szép volt a világon élni

.....

Imádkozni is tudtunk néha

Ady Endre

Be jó volt a hóillatú szenteste apámmal menni,
evangélikus templomban ülni a várakozás csendjében:
„Ó, fényességes, békességes Karácsony” – énekelni.

Az égen általlépve, angyalok üzenetet hoznak:
ma született gyermek, subás pásztorok melengetik;
világ kezdete és vége, ékessége lesz holnap!

Be szép a régi kép, tudtunk imádkozni, anyánk
tenyerében ujjaim finom ágai és könny
a szemében. Istené voltunk. Vigyázott reánk.

Megszakadt minden. Pedig valahogyan ott a messi Úr.
Becsaptuk, feledtük; semmit el nem hittünk, és
megis, óvón betakart, ha a nyárban is fáztunk.

4. Bús magyar sors

Sár, sár. Szegénység. Mint tüdőbajosok,
zihálva alusznak az éji falvak;
ameddig a szem ellát, árva a sík –
halott.

Jégkezű hideg szelek vernek,
jajgatnak a gerince-tört magyar
tanyák, fáradt emberek dülöngnek
haza.

Virág helyett minden csupa gaz.
Sivár nyár, és a megfent kaszaél
gyér búzát vág a mindig éhező
családnak.

Kemény férfi: a pásztor, pattogó
 ostorával űzi el a halált,
 és esti harangnál hirdeti halkan
 a reményt:

mégis és újra: föl a szívünkkel,
 a mi nem szűnő szenvedésünkért,
 hitünkért, ha orkánzik köröttünk
 a mindenség.

5. AZ ÉJSZAKAI KÉRDEZŐ

Szüntelenül kérdez: „Ki látott engem?”
 Egyedül vívott harcaiban, perzselő szerelmeiben?
 Talán látták a halottakkal bélelt lövész-
 árkok magyar bakái, holdfénysisakban
 szöktek ki az éjféli temetőből. Talán Trianonban,
 hol levágták Magyarország kezét és lábát!
 Mondták az őt szeretők szüntelenül:
 jó, hogy nem érte meg véres hörgésünket
 ADY ENDRE

Talán a párizsi nagy bársonykalapos Léda
 látta, a törékeny Csinszka, aki a fájdalomtól
 égő arc szépségét dicsérte naponta...
 Talán senki nem látta, csak a legvégén
 a szanatórium fehér pavilonjában a két riadt
 nővér, akik hallgatták Isten csendjét.
 Meg-megtörte a reggelt fulladása,
 mintha a hazát ölelte volna halálában
 ADY ENDRE

6. Csinszkával a kertben

Harangszavas
 délben, templom-zsoltárt alig feledve,
 hárman ülnek egymás mellett a szobában;
 arany kora ősznek ősórája üt,
 hallgatja megőszült édesanyja, Ady
 s megbújva, mint szélben hajladozó virág:
 CSINSZKA, a halk szavú menyasszony.

Harangszavas
 délben, látszik, ahogy a közeli síneken
 robognak a daloló katonavonatok,
 s jönnek vissza hónapok múltán
 rongyos, haldokló férfiakkal megrakodva.

Harangszavas
 este, összebúvó félelemben, jó fogni egymás
 kezét, elúzni ezer rémséget, esztelen
 háborút... Bor helyett vér koponya-
 pohárban, és kiissza a világ fenékgig.
 Mintha Isten is vigasztalan lenne,
 menny-köveit szórja figyelmeztetőnek.

7. AZ utolsó kép

A régi, kopott fényképet nézem,
 ötven éve már,
 szemem fájóbb arcot nem talál.
 Élő halott: Ady,
 sötét kalapján hervadó virág.

Január hóillatú kertjében ül,
 gubbaszt kabátban.
 Üzent a halálnak: jöhet bátran,
 nincs itthon senki.
 Néma száján megkövült zsoltár.

Halkan lép, halkan szól a szél körötte,
 fekete láng,
 mégis bevilágítja az éjszakát;
 perel az idővel,
 dacol az elmúlással naponta.

Elárult és elárvult férfi.
 Hűséges magyar,
 örökre jó szót és reményt akar,
 a kufárokat
 kiűzni ütlegelő ostorával.

8. Halál helyett élet

Öreg szívekbe haltál ifjan.
 Verődve sodródik a Komp-ország.
 Virrasztod csillag-szemeddel sorsát,
 kezedben háború-véres könyved,
 mint pajzs, meteor zápor kövekre;
 vakmerő férfi, Isten írnoka:
 hú Ady Endre.

Hol vagy, nagy halott? Föltámadó?
 És hol van Léda párizsi láva-
 forró ágya? Újért küzdő társad?
 Hová tűntek télben alvó tanyák,
 gyújtó, szent, zsoldáros éneked?
 A létünk őrző idő világolja
 tiszta nevedet.

Te: sámán-költő. Vádló. Biztató.
 Nem visz a végzet csőrében holtan,
 megmaradunk világviharokban!
 Hull a hó, a sírokat betakarja,
 kő-Krisztus testén fehér palást,
 körötted csend, feletted hold-
 titkos éjszakád.

9. Ady sírja

Mikor szétfutott halála híre,
 kiválasztották a sírhelyet is,
 akkor ültették a csenevész fákat
 körben, és lett belőle lomb-koronás liget.
 Kis tér. Kopott paddal a közepén,
 hol Istennel beszélnek a holtak,
 s kérdezhetsz furcsa dolgokat te is.

AZ ADY-SÍRNÁL

a Kerepesi
 temetőben ma este őt idézzük,
 a vastag, kígyó-gyökerek tetején
 magas színpad, a Jókai-síremlék
 mellett fölzeng Mozart Rekviemje.

A platánfák közt a csonka hold
a költő felett világol, mint lámpás.
Nagy koszorúk nemzeti szalaggal.
Legtöbben szál virággal kezükben,
mielőtt hazaindulunk, sokan meg-
simogatják a szobor arcát és lábát.

Csak ezért a csillagtalan estéért
érdemes volt megszületni, írni,
küszködni, virrasztani, hogy most
megköszönjük zsoltáros verseit,
a megtört kenyeret és a bort,
ahogy az éji csönd szívekbe merül.

10. Emlékező napok

Újra itt, a januári temetőben. A nagy
zúzmara-koszorúk mellé szál fehér virágot
teszek, tenyeremmel óvom a meggyújtott gyertyát.

Akit keresek, rég nincs itt, elhengerítve a kő
sírjáról. A szél is ideült, mint ősz-öreg férfi.

ADY ENDRE.

Isten szörnyetege, Tűz-csiholó, Halál úr régi
jó barátja, szüntelen figyel, egyszerűen ember.
Emlékezők körötte: tiszta arcúak, könnyező,
álruhás sokaság, macskatalpon lopakodók;
versek tüze lobog mindenütt, pompás
lovakkal, vér-szekér vágat az égen át.
Kietlen földön, évszázados gazos ugaron
nőtt ki, és meg sem állt Párizs fényszökőkútjáig.
Velünk van mindig, megaláztatások idején is.

Költő, európai, örök és magyar.
Dacol az elmúlással, perel a temetőben bűvó
idővel. Sétapálca-kopogás jelzi az útját,
megyünk mögötte: Komp-Ország fiai.
Búcsúzom, hú költő: vádló és biztató.
Kiáltás a zord embertelenségben.
Kéz és szem meg ne alkudjék soha.